

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Naročnina listu:
Celo leto . . . K 50.—
Pol leta . . . „ 26.—
Četrť leta . . . „ 13.—
Zunaj Jugoslavije:
Celo leto . . . „ 66.—
Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.
Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

Inserati ali oznanila
se računajo po K 1.80
od enoredne petivrstice:
pri večkratnih oznanilih
— popust. —

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

46. številka.

Maribor, dne 3. maja 1920.

Letnik XII.

Strajkom vojsko — štrajkom slovo!

Doba štrajkov se bliža svojemu koncu — štrajk ni več orožje mezdnege boja, prejenjuje tudi biti sredstvo političnega boja.

Štrajk je ubijalec štrajkov. V socialno bolnem človeškem organizmu izbruha štrajk za štrajkom, da slednjič manija štrajkov prevzame cel družabni organizem, to se razvija tako daleč, da se slednjič razvije v splošni štrajk cele družbe, s tem je pa štrajk pripeljan k absurdnosti: splošni štrajk je ubil štrajke ali pa razbil družabni organizem. Ta pojav bi primerjal z boleznijo. Ako je človeški telesni organizem bolan, izbruhne bolezen na tem ali onem delu telesa. V slučaju, da organizem ni preveč slab, je mogoče s primernimi sredstvi in zdravili odstraniti dotično bolezen. Če pa je bolnih kali v telesu preveč, izbruhne bolezen, komaj da si jo pregnal z enega dela telesa, na drugem, izbraha vedno česteje vse povsod, slednjič prevzame celo telo in izbruhne v splošni boleznii. Sedaj nastane boj med životno silo telesnega organizma in boleznijo.

Posamezni štrajki so posamezni znaki bolezni. Splošna bolezen ubije njene posamezne pojave. Sedaj se bližamo dobi, ko se tudi pri nas štrajki preživljajo in se pričinja splošen boj med organizmom in boleznijo.

V začetkih je bil štrajk samokrajevni pojav mezdnege boja. Delavci v neki tovarni so se čutili preveč izkoriščevani od kapitalista. Združili so se in vsi skupaj naenkrat prenehali z delom. Tovarnar je preračunljiv mož. Izračunal je, da je za njega ceneje, ako primakne k plači zahtevano vsotico, kakor pa, ako stoji tovarna brez dela. Povišal je torej — mezdni boj je izpadel za delavce ugodno. Kmalu so poskusili delavci tudi v drugi sorodni tovarni z istim orož-

jem, a tudi v isti tovarni so se delavci dvignili na novo. Gospodje kapitalisti so pričeli odpirati oči. Uvideli so, da gre gibanje v nedogledne daljave, združili so se tudi oni. A združili so se tudi delavci ne samo ene tovarne, ne samo ene stroke med sabo, ampak vseh strok. Začel se je boj organizacije zoper organizacijo in v tem boju je seveda organizacija delejemalcev močnejša. Delodajalci morajo odnehati in izboljšati pogoje delavstva. Toda kapitalist ni gospod, ki bi hotel delati nesebično. Imeti hoče ne samo obresti od kapitala, ampak tudi lep dobiček. Da mu ta ne odide, prevali bremena na celo občinstvo — posredno tudi na delavce same s tem, da podraži izdelke. S tem naraste draginja, ki zadene pred vsem revnejše sloje.

Toda to draženje ne more iti brez konca. Vsi narodi so med sabo v družbi. Tovarnar ne more podražiti blaga tako visoko, da ne bi mogel vzdržati konkurence s tujino. Ako je domači izdelek predrag, bo človek raje blago naročil iz tujine. Ko pride do dotične meje, katero mu stavi tuja konkurenca, bo tovarnar ali zaprl tovarno, ali pa delal samo v zmanjšanem obsegu, kar lahko naredi z domačimi delavci, ki lahko delajo za nižje plače, oziroma s slabjšimi delavci.

Boj zamore iti dalje samo, ako nastopajo delavci po vseh državah. V teh slučajih rastejo cene tudi tujim izdelkom in tovarnar lahko po boljša plače svojim delavcem, ker lahko podraži svoje izdelke. Toda tovarnar ima še drugo podporo in ta je — na kapitalističnih podlagah zasnovana država, ki lahko s svojimi velikimi sredstvi posredno ali neposredno pomaga kapitalistu: pritiska na delavce, daje ugodne carinske in prevozne tarife, ustvarja razne druge okoliščine,

da zamore tovarnar proizvajati lažje in ceneje.

S tem je stopil boj na mednarodno in politično polje in štrajk je zadobil politični značaj. Delavci uvidijo, da zamorejo v resnici pritisniti kapitaliste samo, ako se združijo mednarodno in ako dobe v roke oblast v državi. Staro, preiskušeno orožje štrajka zavijte na novo, a topot z izrazitim namenom, da dobe v roke politično moč in vodstvo v državi. Štrajk zelo važnih obratov, kakor so železnice, premogovniki itd. ako je izveden na široko skalo, zareže zelo globoko v celo človeško družbo in oškoduje znatno kapitalistično državo. Ponovi se, kar se je zgodilo s prvim mezdnim štrajkom v prvi tovarni. Gospodje voditelji države uvidijo, da je boljše ugoditi dotičnim delavcem v mezdnem vprašanju — saj lahko ta bremena prevali na one sloje, ki se ne morejo braniti, kakor: kmetje, neorganizirano najrevnejše delavstvo, nižje in najnižje meščanstvo, inteligentni proletarijat. Voditelji države ugodé tudi v raznih političnih zahtevah — do one meje, da ostane državna oblast še v stari kapitalistični družbi. Ako se dvignejo delavci na novo in stavijo politične zahteve, ki streme naravnost za tem, da preide državna moč v roke organiziranega proletarijeta, se ponovi isto, kar se je zgodilo, ko so delavci tovarnarja stavili zahteve, ki so segale naravnost v njegov profit in ga stavile pred vprašanje: ali naj se odreče svojemu lepemu profitu, ali pa ne vzdrži konkurenčnega boja? Delavci ga k temu prisiliti ne morejo, ker bo raje zaprl tovarno ali peiljal obratovanje v zmanjšanem obsegu. Ravnotako ne morejo delavci izsiliti potom štrajka od državnih voditeljev, da bi jim izročili vajeti države. K večjemu lahko izsilijo, da odstopi ta ali oni minister, a na njegovo mesto pride drugi. Splošni štrajk je boj proti vsem, a pri tem trpe največ ravno najnižji sloji, medtem, ko najvišji

LISTEK.

M. Ljubša:

Sv. Urban nad Mariborom.

„Preljubi sveti Urban,
ti dober naš mejaš,
v goricaht ti stannješ
in žlahtno grozdje maš.
Le zori ga, le medi ga,
boš dal nam dober mošt.“

(Narodna.)

Na te vrstice narodne pesmi se vsakokrat spominjam, ko tebe zagledam, ljubi Sv. Urban, ki kraljuješ na lepem griču tam gori nad Kamnico. Vem sicer, da oni, ki je to pesmico zložil, ni mislil na tebe, ampak na Sv. Urbana pri Ptuj, ker v zadnji kitici pije na zdravje „Dolencev (Dolanjcev) Urbana sosedov.“ Razlagova pesmarica jo sicer označuje kot „narodno“ pesem, ali dr. Štrekelj je ni sprejel med svoje „Slovenske narodne pesmi“, ker se mu zdi „umetna.“ Mislili bi seveda tu najpoprej na Leopolda Volkmer kot pesnika; vendar nas moti beseda „mejaš“ v drugi vrsti prve kitice, ki ne pomeni „mejnika“, ampak „sosed.“ Pesnik torej ni bil Urbančan. Sicer pa je to naloga slovniških zgodovinarjev, da določijo ali določiti skušajo, kdo da je prvi zapel: „Preljubi sv. Urban, ti dober naš mejaš.“

Čudno je, da nobena slovenska narodna pesem razun naše ne pozna sv. Urbana kot zaščitnika vinogradov, akoravno je pri Nemcih znan kot patron vinogradnikov, viničarjev in sadjarjev. Po starem nemškem pravu je imel tisti pravico do sadu iz vinograda, kdor ga je do Urbanovega, t. j. 25. maja, obdelaval. S tem časom se itak vsa važnejša dela v vinogradu končajo. Dan sv. Urbana je tudi zdaj še nekak proški ali pomemben dan za prihodujo vinsko trgatve:

„Brez dežja Pankrac in Urban,
dobre trgatve up je dan“,

ali drugi rek: „Sv. Urban solnčen in čist blagoslovi sode.“ Ob tem času vinogradnik opazuje vreme; takrat je solčno vreme potrebno, ker dež moti trto v njenem cvetu.

Ker imamo več sv. Urbanov — rimski martirologij jih našteva 12! — kateri pa je naš vinogradski patron? Nekateri mislijo, da sv. Urban, škof v Langres-u na Francoskem, o katerem pripoveduje neka maloverjetna legenda, da se je ob času preganjanja kristijanov skril v vinograde in od tega časa postal zaščitnik vinskih goric, katere varuje pred točo in vino v kleti pred pokvarjenjem. Ali njegov spominski dan je 23. januarij, ki v starem pravu ni znan. Drugi mislijo po pravici na sv. Urbana papeža, 223—230, ki je zapovedal, da mora vsa posoda, ki se rabi za sv. daritev, biti srebrna ali zlata. Obrazuje se radi tega večkrat s kelihom, pa tudi — kakor prej imenovani škof — z grozdom. Mogoče je ravno ta okoliščina uplivala, zraven pa čas njegovega spomina, da je postal vinogradski

patron. Njegov spominski dan je 25. maj, torej res istidan, katerega se spominja staro nemško pravo, ki je zapisano že 13. stoletja. Isto pa je seveda uplivalo na naše kraje.

Akoravno smo bili do najnovejšega časa pod vplivom nemškega prava in nemškega življa, je vendar nekaj izvanrednega, da naša narodna pesem ne pozna sv. Urbana kot vinogradskega patrona. Ravno tako izvenredno je tudi, da naši nemški sosedje na Štajerskem, tudi v vinorodnih krajih, nimajo niti ene cerkve, ki bi bila posvečena sv. Urbanu, v celi nekdanji solnograški metropoliji ste med (sedanjimi) Nemci samo dve na Koroškem.

Štajerski Slovenci pa imamo osem cerkv sv. Urbana, od katerih pa večji del gotovo ni v stiku z vinogradskim patronatom. Zanimivo bi bilo zasledovati vplive, ki so pri posameznih povzročile naš patronat, ako je to obče mogoče.

Pa zašli smo precej na stranpot. Vrnimo se k našem Sv. Urbanu nazaj, ki leži 595 m nad morskovo višino. Cerkev je dolga 17 m, široka 6 m in visoka 8 m. Pa ta stavba je stara še le 60 let. Kdaj neki so pobožni okoličani postavili na „Četverniku“ prvo svetišče v čast sv. Urbana, se ne more več dognati. Tudi kakšna je bila prva stavba, ne vemo; sedanja je gotovo že najmanj četrta. V zgodovinskih virih zasledimo prvičkrat l. 1473. to cerkev: „s. Urban gelegen am Tschatwirdnik in Gembser pharr ob Marchpurg — Sv. Urban na Četverniku v kamniški župniji nad Mariborom“ v pisarniških zapiskih cesarja Friderika III.

Konec prihodnjich.

lahko misliti kakajo konca. Ako ne vozi železnica celo mesec, mora nastati pomanjkanje in dragina, katero pa najbolj občutijo najnižji, ne najvišji. Ako se ničesar ne proizvaja, morajo vsi izdelki postati silno dragi, tako, da si jih zamisliti samo najbogatejši. Ako trpi cela država, je zanje ki vladajo še vedno boljše, kakor pa, ako morajo dati vlado iz rok. Tudi kmeti morajo dati suho kravo, kakor pa nobene.

Potom splošnega štrajka bi zamogli zmagati stavkujoci samo v onem slučaju, ako poteka stavka tako splošna, da obsega cel državni stroj — od zadnjega pisarja do uradnikov v ministristvu, od najmlajšega žandarja, do političnih agentov. Toda v tem slučaju ni treba

stavke, ker gibanje, ki je tako močno in organizirano, prevzame lahko oblast enostavno brez stavke.

Zaključek toraj: stavka se je preživela, izgubila je ostrino bojnega orožja. Šla je takoda leč, da je ubila samo sebe. Izgubila je že davno značaj krajevnega mezdnega gibanja. Kot gospodarsko gibanje je pač še vedno zmožna izsiliti boljše plače posameznim dobro organiziranim skupinam, to pa le na škodo celokupnemu proletarijatu in za ceno zmanjšane proizvodnje. Kot politično sredstvo je brezsilna, ker ne more izsiliti končnega uspeha. To nam je dokazala tudi ravno minula stavka.

Politične vesti.

Jugoslavija.

Pravih pogajanj med odposlanci železničarjev in vlado še dosedaj ni bilo. Delegati železničarjev so skušali v zadnjem času večkrat stopiti v stik s prometnim ministrom dr. Korošcem, a je ta po sklepu ministrskega sveta odločil vsako pogajanje, dokler ne bo vzpostavljen promet na železnicah v istem obsegu kot je bil pred stavko. Dr. Korošec se je izjavil napram zastopstvu železničarjev, da kakor hitro bodo vsi stavkarji pri delu, se bo vlada potrudila, da ugotovi po močeh materijelnim zahtevam železničarjem in da se prekliche ukaz orožnih vaj.

S tem svojim odločnim nastopom napram stavki se je pokazal dr. Korošec zopetnega rešitelja naše države, neomajeno je utrdil svoje in tudi stališče sedanje vlade. Z dejstvom, da je vlada kljub veliki nevarnosti in vsestranskim grožnjam strla stavko in komunistični prevratni poizkus, si je zasigurala zaupanje krone in vsega trezno in jugoslovansko čutečega ljudstva.

Med prometnim ministristvom in delegati železničarjev je dosežen sporazum. Delegati so predložili dr. Korošču svoje zahteve, nakar jim je dal prometni minister pismeno zadržilo, da kakor hitro bo vzpostavljen redni promet, se bo prometno ministristvo potrudilo z vsemi silami, da ugotovi gospodarskim zahtevam železničarjev. Po sprejetju tega obvestila je proglasil glavni stavkarski odbor stavko železničarjev v vsej Jugoslaviji z 29. aprilom kot končano in poziva železniške nameščence, da se povrnejo na delo.

Naši mirovni delegati so poročali regentu o poteku rešitve reškega vprašanja. Obširno je poročal dr. Trumbič. Te dni se bo vršil pod regentovim predsedstvom kronski svet, ki bo podal našim delegatom definitivne smernice o zadržanju napram reškemu vprašanju.

Črnagora je v zadovolje prebivalstva anektirala Skader.

Dnevne vesti.

Nemški up je šel po vodi. Veleizdajniški značaj mariborskih boljševikov v zadnji stavki potrjuje očitno vedenje mariborskih vsenemcev. Muzali so se in si šepetali med seboj, češ, zdaj pride „naš čas.“ Kratko pred stavko, po priliki takrat, ko se je dr. Renner odpravil v Rim, je Wastian pisal Mariborčanom, naj še le malo potrpijo, kmalu pride „čas rešitve.“ Brezdvomno se je v Rimu govorilo ne samo o kruhu za Avstrijo, marveč tudi, kako bodo Slovenijo delili. Boljševiki bi naj napravili zmešnjava in klanje. prišli bi Italijani „reda delat“, zasedli naše ozemlje do Špilja, do Savinje s trboveljskim premogovnikom bi pridržali za sebe, drugo pa pustili Nemcem. In Maribor bi bil „odrešen.“ Seveda za ta divni načrt so vedeli le kolovodje Wallischi, Nachtigalli, Favai-i itd., boljša masa delavstva je naivno mislila, da gre le za „zvišanje plače“ ali zoper vlado; temni elementi so se pa že veselili, kako bodo „elabrehali“ in „vkup lamali.“ — Še nekoliko pojasnila „Jugoslaviji“, ki se v št. 101 čudi kratkovidnosti naših oblasti, da so pustile Wallischa mirno hujskati v Mariboru. Bilo je takrat, ko je samodržec Žerjav vladal Slovenijo. Od kompetentne strani se je opozorilo, kak nevarno individuum je Wallisch, toda Žerjav je z ogorčenjem odbil predlog, da se iztira, češ, socialni demokratje so sedaj pri vladi in „naši“ zavezniki. V železničarskih krogih je tudi zna-

Jugoslovansko odposlanstvo iz zasedenega ozemlja se je podalo v San Remo, kjer je izročilo predsedstvu konference zahteve slovenskega prebivalstva iz zasedenega ozemlja.

Na mednarodni trgovski konferenci v Parizu, ki se bode vršila od 4. do 7. maja, bo zastopan poleg vseh evropskih parlamentov tudi jugoslovanski po odposlancih vseh strank. Jugoslovanski klub bosta zastopala dr. Hohnjec in Banič.

Prometno ministristvo je izdelalo tarifni cenik, po katerem bodo zvišane železniške tarife za 50%. Izdeluje se tudi službena pragmatika za železničarje, po kateri bodo urejene plače železničarjem z ozirom na sedanjo draginjo.

Italija.

Gledede Zadra pisari laško časopisje, da se bodo zadrski italijanaši uprli, ako bi pripadel Zader Jugoslaviji. Jugoslovonom groze Italijani izgon iz Zadra s pomočjo D'Annunzijevih banditov.

V Rimu je protestiralo delavstvo proti zadnjemu nastopu Japoncev napram Rusiji. Pri tem protestu je došlo med obhodniki in policijo do spopadov, ki so končali z 1 mrtvecem in več ranjenci.

Francija.

Zveza francoskih železničarskih organizacij je sklenila z 28 proti 24 glasovom da stopi že 30. prešnjega meseca v stavko.

Mirovni posvet.

Mirovni posvet v San Remu je sklenil, vzpostaviti s svojetsko Rusijo vse odnošaje.

Avstrija.

Pri zborovanju avstrijske narodne skupščine na Dunaju sta poizkusila dva češka poslanca svoja govora v češkem jeziku, a sta morala umolkneti, ker se jima je zabičalo, da je uradni jezik v Avstriji nemški.

Madžarska.

Ogrska narodna skupščina je odgodena do 17. t. m.

no, da si je za Wallischa posebne zasluge stekel dr. Koderman, ki si je tako dolgo brusil pete in jezik, da je Wallischi priskrbel v Mariboru varno zavetje, zakaj po nazorih dr. Kodermana so Wallischi in Paskoli stebri Jugoslavije. — Ni še dolgo, da se je tudi mariborsko vsenemštvo proglašalo za lojalni državni element. Sedaj se je izkazala ta lojalnost. Vsenemci so na vse pretege podpirali boljševike in se z njimi bratili. Tretja internacionala je torej bila le predstraža na Štajerskem nemškega, na Ogrskem madžarskega, na jugu italijanskega imperializma. Tega Kajavega pečata ne izbriše nobeno zavijanje in opravičevanje komunističnih listov.

Na meji rujejo. Ako naši gg. demokrati s snubljenjem zagrizenih nemčurskih kolovodij na meji upajo doseči Bog ve kako velike uspehe za slovenstvo, se brdo motijo. Obmejni nemčurski veljaki so v trajni zvezi z nemško „Grenzkommission.“ Iz Lučan nam poročajo, da se tam in tudi v Gomilici, Ernovžu in drugih večjih krajih tik ob demarkacijski črti vršijo pogosto shodi, kateri nosijo naslov: Grenzkommission-Versammlung. Teh sestankov onstran meje se udeležujejo tudi nemčurski kolovodje iz jugoslovanskih obmejnih krajev ter priseljeni Švabi. Shoda v Lučanah, ki se je vršil dne 20. aprila, se je udeležilo vse polno ljudi od Sv. Duha, Sv. Jurija ob Pesnici, iz Kaple ter Št. Ožbalta in Brezna. Kako so prišli čez mejo? Po Veliki noči se je vršil enak shod v Ernovžu. Udeležil se ga je stari nemčurski generalni štab iz Svečine, Kungote,

Špilja in Št. Ija. Razni Paskoli Wratschki, Gutsteini, Eberli in taki ljudje so prišli v Ernovž z dragocenimi poročili. Ti ljudje širijo vesti, da bo mednarodna komisija potegnila državno mejo močno proti jugu. Pravi voditelj te hujskarije je ravnatelj Heimstättenbank Karel Fraiss. Da bi preslepili ljudi, pošilja ta komisija belo moko po 6 K v občine ob demarkacijski črti. Vse stremi za tem, da se vkorenini na meji močna nemška iredenta. Vlada, pozor!

Zanimivo prerokovanje. Neprijatelji naše države so bili prepričani, da bo štrajk komunističnih železničarjev in drugih delavcev gotovo odrešil naše nemškutarske kolovodje in Nemce jugoslovanskega jarma. Zaničilno je, da so najbolj zagrizeni sovragi slovenstva in jugoslovanstva že nekaj tednov pred izbruhom štrajka prerokovali, „da bo prišlo do velike spremembe.“ Naš stari znanec svečinski Giuseppe Pascolo je n. pr. že teden dni pred stavko izustil nekako te-le besede: „Es wird bald aus sein mit Eurer Macht. Die jetzigen Bürgermeister werden binnen 14 Tagen abgelitzen itd.“ Iz tega izreka je razvidno, da so nemškutarski generali sigurno računali, da bo komunistični štrajk strmoglavil vlado in — državo. Kaj, ko bi se dogdalo, od kod so dobili razni Paskoli že toliko časa naprej take „zanesljive“ podatke o nameravanem komunističnem puču? — Ali hočete še več dokazov, da ni bil štrajk nič drugega nego dobro dogovorjen komplot komunistov, Nemcev, nemčurjev in Italijanov proti našemu kraljestvu!

Štrajk in komunisti. Komunisti hočejo, da izbruhne po celem svetu revolucija in da na razvalinah sedanjega družabnega reda zgradijo nov komunistični red. Zato je treba napraviti v vseh državah zmedo. Najprimernejše sredstvo, ki vodi v zmedo, so danes štrajki. Vse, kar povzroča stavke, je komunistom dobrodošlo. Kapitalizem, ki izkorišča delavstvo, alkohol, ki uničuje delavcu telesne in duševne moči; vse, kar povzroča pomanjkanje blaga in draginjo s tem štrajke in občno zmedo: vse to pozdravljajo komunisti kot sredstvo, da se jim čim prej posreči revolucija.

Veliko razburjenje v demokratskem generalnem štabu. „Mariborski delavec“ ali pravzaprav učitelj Maks Zemljič oziroma dr. Kodermann pretakajo mačje solze, ker je deželna vlada razpustila občinski zastop v Zrkovecih pri Mariboru in je imenovala zavednega moža Alojzija Rebernik za gerenta. Vlada je gotovo imela tehtne vzroke, da je odredila spremembo v Zrkovecih. Veliki „Delavec“ je napravil iz tega koraka svetovno afero. Gotovo bodo sedaj vsi veliki svetovni listi ponatisnili ta njegov fulminantni članek. Od „Neue Freie Presse“, pa do londonske Times, vsi bodo napolnili prihodnje tedne svoje kolone z opisovanjem zerkovške afere. Zemljičeva zaščitnika dr. Kodermann in Voglar bosta gotovo skovala obširno interpelacijo, ki bo vzbudila vsled svoje duhovitosti splošno pozornost v beograjskem parlamentu. In velik mož Zemljič gotovo ne bo več prepeval svoje: „O mein lieber Augustin.“

Uganka je nam Ptujčanom delala preglavico, ter visoke cene v vseh izložbah strašje mimo-idoče ter s požrešno lakomnostjo zijajo na ulice. Povsod je človek hitro bos, če si hoče kaj več nakupiti potrebnega blaga. A kje je tisti mož, ki bi koga zopet obul? Pirihovala tovarena sedaj nima stanovanja, torej ga tam ni. V kateri pisarni kuje rumenjake! Ali v tisti, kjer je g. šef Nemcem na ljubo slekel svojo široko sokolsko srajco ter sedaj ob ponesrečeni splošni stavki oblekel eno komunistično hlačnico? Kar je vsem meščanom znano dejstvo, to ni uganka.

Ptujska nemškutarija na delu. Živila morajo biti poceni, tako so vabili hujškači vse nezadovoljneže v stavko. Železničarji so bili mnenja, kako bo ljudstvo blagrevalo nove svoje rešitelje ter se pridružilo uporu, katerega so se najbolj veselili Nemci, češ, „es kann das ja nicht so bleiben!“ V nedeljo so v noči razpošiljali na vse strani plačane agitatorje, ki so po vaseh klicali: „Pridite nam pomagat! Ob osmih se zberemo na Florjanskem trgu.“ Tega protidržavnega hujskanja danes ni mogoče utajiti z nobeno komunistično lažjo. Še šolarji so govorili: „Ornik kommt wieder zurück.“ Tega pa ne pove nikdo, kako naj bodo živila poceni, ako nikdo ne dela in ne mara voziti k nam v mesto iz Banata živil. To vedo tudi železničarji.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Pred postajo Sv. Lovrenc na Dravskem polju je pred

kratkim vlak povozil begunko Ivanka Vuga, u radnico pri „Posredovalnici za službe“ v Strnišču.

Krvavo kaznovana tatova. Iz Št. Jerneja pri Ločah nam poročajo, da so se dogajale v tej župniji v zadnjem času tatvine živil in zlasti vina. Navadno je izginjalo iz kleti vino s sodi vred, iz česar se je dalo sklepati, da mora biti udeležena pri tatvinah cela tolpa tatov. Sum je letel vedno na Pirš Cirila in njegove prijatelje, ker je bil Pirš že večkrat kaznovan radi napačnih pojmov o lastnini. In res se je podal Pirš s šestimi svojimi tovariši, da si poišče v svoji kleti kapljico izza leta 1917. Dobil so starino in jo peljali na majhnem vozičku v Stanovski gozd pri Poljčanah in čakali v gostem grmovju druge noči, da spravijo vino na varno. V svojem skrivališču pa so bili tatovi preveč glasni in so privabili s svojimi od starine uglajenimi glasovi tam blizu se nahajajoče lovce. Lovci so doznali takoj, da imajo pred sabo že dolgo zasledovane vinske tatove, ki so tudi začeli bežati na vse strani, ko so jih spasil lovci. Lovci so streljali za tatovi, od katerih je pet odneslo srečno svoje tatinske pete eden celo s polno puto vina. Pirš Cirila in Ribiča so pa obstrelili, da sta se takoj zgradila. Pirš je dobil baje 30 šrekcljev v zadnji del telesa, Ribič pa v noge. Oba so spravili v bolnišnico v Slov. Bistrico, kjer jim vlačijo šrekclje iz ran in kadar si pocelita telo, se bosta preselila iz bolnice v sodnijo. Orožništvo pa zasleduje še ostale pobegle uzmoviče.

Plače železničarjev. Strojno osebje pri južni železnici ima po od 1. marca 1920 naknadno veljavnem začasnem pravilniku naslednje plače: 1. strojevodja 20 službenih let, oženjen, z 2 otrokoma 3400 K (prej 2100 K); 2. strojevodja 10 službenih let, oženjen, z 2 otrokoma 3000 K (prej 1800 K); nameščen kurjač, 20 službenih let, oženjen, z 2 otrokoma 2700 K (prej 1800 K); 4. nenameščen kurjač, 10 službenih let, oženjen, z 2 otrokoma 2500 K (prej 1700 K).

Koliko bi znašalo, če bi se ugodilo železničarjem? Enkratno zvišanje, kakor ga zahtevajo železničarji, bi znašalo 40.000.000 dinarjev.

Tretja konferenca jugoslovanskih škofov se je od 13. do 21. aprila t. l. vršila v Zagrebu. Navzoči ali zastopani so bili vsi jugoslovanski katoliški škofi. Konferenci je prisostvoval papežev nuncij za kraljestvo SHS msgr. Franjo Cherubini. Na konferenci so deloma znova razpravljali o vprašanjih, ki so bila predmet prejšnjih posvetovanj in o katerih treba pogovarjanje s sveto stolico, deloma so pa obravnavali nova vprašanja. Na dnevnem redu so bile med drugim točke o zavodu sv. Jeronima v Rimu, o katoliški avtonomiji, o ureditvi duhovniških plač; izjavili so se proti nameravani odcepitvi Reke od senjske škofije; duhovniški reformni pokret so kot nasprotujoč odločbam sv. stolice odklonili; prihodnjo pomlad se vrši v Jugoslaviji plenarni koncil, ako bodo dotle državne meje že povsodi končoveljavno določene, že preje pa se bodo vršile škofijske sinode; sv. stolici so poslali prošnjo, da se proglasi dogma o Marijinem vnebovzetju; sklenili so izdati enoten cerkveni molitvenik; društvo katehetov so pozvali, naj predloži besedilo malega katekizma, ki naj se uvede v celi državi; uredili so pravne odnose med katoliki in zapadnega in vzhodnega obreda. Sv. očetu in regentu je konferenca poslala udanostni brzojavki, od obeh strani sta došla ljubezniva odgovora.

Spremembe pristojbin. Delegacija finančnega ministrstva za Slovenijo je izdala naredbo, s katero se uveljavljajo razne spremembe glede pristojbin. Nekatere pristojbine se uveljavljajo za celo Slovenijo po srbskem pristojbinskem zakonu kot pristojbine za pridobitev gostilniške ali kavarniške koncesije, ki znašajo od 1500—3500 dinarjev, zopet druge že obstoječe se pa zvišajo za 100, v nekaterih slučajih celo za 400 odstotkov. Uvedene so pristojbine za vsako igro kvart ali domina ter pristojbine zabavnega značaja, kot na vstopnice k gledališkim, koncertnim in drugim predstavam.

Draginja stavbnega gradiva. Vsled regulacije plač premogokopnim delavcem se je premog silno podražil. Zato pa se je zopet podražilo razno surovo gradivo za zidanje. Tako cement od 5 vin. za kg pred vojno na 1 K za kg. cement iz Splita pa celo 1.70 K. Opaka: pred vojno 1 komad 3 vin., sedaj 1 K. Vagon apna: pred vojno 150—200 K, danes do 6000 K. 1 m³ rezanega lesa: pred vojno okrog 35 K, zdaj 1000

do 1200 K. 1 m² stekla pred vojno kroj 3 K, zdaj 200 do 250 K. Železo je prišlo od 25 vin. za kg na 13 do 15 K. Tudi delavste mozdne so se silno dvignile; zidar ali tesar četrstokrat pred vojno pri nas okrog 40 vin. na uro, danes zahtevajo 10 do 12 kron na uro. Gradnja stane dandanes krog 40 krat več nego pred vojno. Mala pritlična hišica pred vojno do 8000 K — bi stala danes 320.000 K.

Slovenski učitelji, glasilo jugoslovanskega kršćanskega učitelstva. Izšla je 4. številka. Vsebina: F. Fabinc: Kultura. Fort Lužar: † Viktor Bežek. A. Smerdelj: Posplošitev ljudske izobrazbe z odpravo spodnjih razredov srednjih šol F. Silvester: Iz ruskih čitank (2. šolsko leto). Kultura in književnost. Zapiski. Društvena in stanovska kronika.

Mariborske vesti.

„Smetana“ v Mariboru. Včeraj je dospelo v Maribor 31 članov češkega pevskega društva „Smetana“ iz Plzna. V Narodnem domu so jim priredili mariborski Slovenci prijeten sprejem. „Smetana“ bo koncertirala dne 5. maja zvečer v Götzovi dvorani. Iz Maribora pojde „Smetana“ gostovat v Ljubljano, Zagreb in Beograd. Takih izbranih in izšolanih pevcev še Maribor ni imel v svoji sredi. Radi tega opozarjamo občinstvo iz Maribora in okolice na koncert 5. t. m. zvečer. Slavčki iz daljnega slovanskega severa, dobrodošli v jugoslovanskem Mariboru!

Glasbena Matica Maribor opozarja, da priredi pevsko društvo „Smetana“ iz Plzna, v sredo dne 5. maja zvečer ob 8. uri v Götzovi dvorani koncert s krasnim umetniškim programom. Vstopnice se dobivajo v predprodaji gospice Zlate Brišnik v trafiki v Slovenski ulici.

„Smetana“, pevsko društvo iz Plzna na Češkem, položi jutri v torek, popoldno ob 5. uri, venec na grob našega slavnega vladike A. M. Slomškega in poje žalostinke.

Merodajne oblasti pozor! Izhodišče vseh nemirov, štrajkov in proti državnih hujskarij v Mariboru je bila doslej delavnica južne železnice. To dejstvo je dosti jasno dokazal komaj minuli štrajk in izjalovljeni puč. Vsled zadnjih dogodkov so se naše oblasti spametovale v toliko, da so sklenile napraviti enkrat red v delavnici in pomoči jugoslovanskim delavcem in uslužbencem do besede in pravic, kajti do danes so gospodarili in zapovedovali v tej delavnici Nemci, nemškutarji in najnevarnejši komunistični rovači. Da se enkrat iztrebi ta protidržavni pangermanski živelj v delavnici, je policija sestavila črno listo vseh v Avstrijo pristojnih hujskačev, ki bi naj bili v poslani v najkrajšem času preko meje. Danes pa slišimo, da bo ostalo sami pri listi izgnancev, a iztišalo se jih ne bo, ker so proti izgonu celo nekateri narodno zavedni Slovenci na vodilnih mestih. Opozarjamo oblasti, da je zahteva vsega mariborskega in jugoslovanskega železniškega osebja, da se napravi enkrat red v tej delavnici in se pomete z Nemci in nemškutarji, ki spadajo v Avstrijo. Sedaj je dovolj vzroka in prilike, da se izgon vrši, pozneje bo prepozno in pri zopetnih nemirih bo tudi kes od strani za izgon odgovornih oblasti — prepozen. Vse Jugoslovane v Mariboru pa pozivamo, da odločno nastopijo proti napačni popustljivosti napram hujskačem od strani raznih gospodov, ki imajo za Slovence ječe, za komunistične kolovodje pa rokavice bojazljivosti. Apeliramo tudi na generala Maistra, naj tudi on poseže v to zadevo s svojo vojaško in jugoslovansko odločnostjo.

Vprašanje policijskemu komisarju dr. Senekoviču. Kaj pomenijo sestanki komunističnih in nemških temnih kapacitet pri „trgovcu“ Kopaču (sorodniku komunističnega voditelja Kopača) na Glavnem trgu v Mariboru? Ali Vam je kaj znano o šifriranih brzojavkah, o katerih se toliko govori po Mariboru? Ste li dobili od vaših uslužbencev poročilo, da se je „trgovec“ Kopač v petek, dne 30. aprila dolgo časa sprehajal z bivšim županom dr. Schmidererjem in je zaupno konferiral z njim? Mogoče vam bo znano, da je g. Albertu Kopaču trgovina postranska stvar in da najbližji sorodnik velikega sodruga s svojo „trgovino“ zasleduje višje cilje.

Prodaja konj. Pred gostilno Rapoc v Mariboru se prodajajo od danes naprej vsak dan

olomenki in v raznih vrstah, ki jih je neka družba na nameravala izvažati v Avstrijo.

Štota Sov. ljudske stranke v Mariboru danes zvečer na bo, ker so snodi še večje pro-povedani.

Trgovski gremij v Mariboru naznanja, da se vrši občni zbor članov mariborskega trgovskega gremija dne 15. maja ob 19. uri v gostilni „Pri Gambrinu“, Gregorčičeva ulica 29.

Drobiž po eno in dve kroni se zamenja v vsaki množini pri davkariji in avstro-ogrski banki. Na to se opozarja trgovec.

Gledišče. Sredi nemirnega političnega življenja je naše gledišče mirna točka neurnornega kulturnega dela. Kar je naredil v Mariboru Hinko Nučič s tako skromnimi sredstvi, bo ostalo zapisano v kulturni zgodovini naroda. Sezona se bliža proti koncu in misliti moramo na prihodnost. Slovensko gledišče mora ostati v Mariboru in tudi v osobju za enkrat ne sme biti nobenih bistvenih izprememb. Dolžnost merodajnih činiteljev je, da mislijo na bodočnost tega za naše mesto tako važnega kulturnega podjetja.

Slovensko mestno Gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

V torek, dne 4. maja: Španska muha. Abon. B-39.
V sredo, dne 5. maja: Sappho. Dijaška predstava. Izven abon
V četrtek, dne 6. maja: Mam'zelle Nittouche. Abon. B-40.
V soboto, dne 7. maja: Školjka. Abon. A-40.

Dopisi.

Pobrazje pri Mariboru. Pri nas bi rad igral večjo vlogo neki mož, ki je strasten liberal, agitira na vse pretege za „svojo“ stranko, ki pa je prej rogovilil in tulil v socijaldemokratski rog. Ta mož ne pozna alkoholne prepovedi. Pa še tudi druge čudne reči se govorijo o tem junaku. In sicer to, da se je podpisal lansko leto povodom agitacije Nemcev za Nemško Avstrijo. Pa tudi potvoril je podpis neke druge osebe. In tak človek, ki se je s tem podpisom pokazal kot protidržavni element prve vrste, rovari in deluje proti strankam in osebam, ki niso napravili takega izdajstva na naši domovini, da bi vendar enkrat zasedel že 20 let zaželjeni „rihtarski“ stolček. Pa to še ni gotovo. Prof. Voglar ima lahko veselje s takimi pristaši; naj se jih raje izogne. Gori omenjenemu gospodu svetujemo, naj bo čisto miren po dnevu in po noči, drugače pridemo še z eno zanimivostjo, ki je pa kaznjiva, in seveda tudi z imenom. Torej pozor!

Vrtiče pri Gorazi Sv. Kungoti. Deželna vlada je razpustila občinski zastop občine Vrtiče in poverila vodstvo občine gerentu Ivanu Šerbinek.

Št. Iij v Slov. gor. O vratarju takajšnega postajališča, nekemu Hansu Witzany govori, da je še vedno preodkrit prijatelj Nemške Avstrije. Za državo je velike važnosti, da je tak „zanesljiv“ človek nastavljen na postaji tik pred Špiljem.

Št. Iij v Slov. gor. Prihodajo nedeljo, dne 9. maja se bo vršila pri nas lepa slovesnost. Naša Marijina družba obhaja ta dan svojo desetletnico. S cerkveno slavnostjo bo združena slovesnost v Slov. Domu. Po večernicah bo v naši dvorani igra s petjem, govori in drugimi točkami. K slavnosti se vabijo domačini in soselje. Naša Marijina družba je mnogo pripomogla k narodnemu napredku naše obmejne točke. Kdor more, naj nas poseti dne 9. maja!

Ormož. Pri nas imamo dve šoli, eno v Ormožu in drugo tik mesta na Hardeku. Šoloobvezanih otrok je toliko, da so prostori obeh šol redno zasedeni. Misliti pa treba tudi nato, da število otrok vnaprej ne bo padlo, pač pa naraščalo. Čudno se nam torej zdi, da nameravajo v prostorih ormoške mestne šole nastaniti sodnijo, za mestno šolo pa bi naj služili prostori šole na Hardeku. Občina bi naj trpela ogromne stroške prezidave šolskega poslopja v potrebne prostore za sodnijo, najemaina bi pa malo nesla. Ne, iz te moke ne bo kruha. Besedo ima tudi občina in konečno tudi mi vsi občani, ki zastopamo stališče; mestna šola ostani šola, razširimo jo raje v meščansko in obrtno šolo. Sodnija pa še naj nekaj let ostane tam kjer je, potem pa treba misliti na stavbo lastnega poslopja. To so misli večine občanov davkoplačevalcev.

Marijina družba in Dekliškim zvezam je posvečena knjižica, ki je ravnokar izšla: „Vrt Marijin.“ Češki spisatelj Julij Zeyer, poslovenil Marko Krajnc. Obsega 243 strani in stane s poštnino vred samo 3.50 K. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Knjižica je zbirka mičnih legend iz Marijinega življenja, ki so izhajale leta 1918 in 1919 v „Glasniku najsvetejših Src.“ Pričenja s tem, kako 15letno Ano pelje njena babica k puščavniku-preroku Arkasu na goro Horeb. Prerok napove, da je ura odrešenja blizu in da bo Ana v ozki zvezi z Odrešenikom. Čudoviti prstan združi Ano in pobožnega, dasi revnega mladeniča Joahima v srečen zakon. Samo nekaj jima kali srečo: Bog jima ne da otrok. Po dolgem vzdihovanju in trpljenju se ju Bog usmili ter jima podari ljubeznjivo dete: Marijo. Tri leta staro jo pošljeta Joahim in Ana v tempelj, kjer z molitvijo, z petjem in delom služi Bogu, se uči ikati in veziti ter čitati v svetih knjigah. Ko doraste v devico, jo Bog kot nevesto nakloni revnemu tesarju Jožefu. Nadaljnja poglavja opisujejo angelovo oznanenje, obisk pri teti Elizabeti, rojstvo Jezusovo, prihod in počestvenje modrih z Jutrovega, beg v Egipt. Vsi ti iz sv. pisma nam znani dogodki so prepleteni z najmičnejšimi in pomembnimi legendami. Najlepše je poglavje XI (ločitev), ki slika smrt sv. Jožefa. Marsikateri vdovi bo to poglavje v veliko tolažbo. Pretresljivo je opisano Gospodovo trpljenje in Marijino sotrpjenje. Tudi ti prizori bodo potolažili matere, ki so izgubile v vojni svoje sinove. Potolažila jih bo zlasti misel in upanje na večno snidenje, kakor je Mariji vtil v njeno vsled trpljenja popolnoma otrplo telo novo življenje klic Janezov: „Marija, Tvoj sin živi! Vstal je od mrtvih!“ (Stran 215.) Po Gospodovem vnebohodu živi njegova častiljiva Mati tri leta v Jeruzalemu, potem tri leta v Betaniji, začne leta pa na gori blizu bogatega mesta Eteza v nizki hišici iz belega kamna. Malo pred smrtjo se enkrat obišče Jeruzalem, kjer je trpel Odrešenik. Potem se zopet vrne na goro blizu Eteza, v belo hišico v cipresni senci. Angel ji oznani, da jo bo čez tri dni njen Sin vzel k sebi. Sveto device ji prinese kakor lesketa od sneg belo oblačilo. Marija se odene v to darilo. „In legla je, bela kakor hostija, na svojo posteljo“, ki je bila kmalu njena smrtina postelja. Apostoli s sv. Janezom na čelu, jo neso k pogrebu in položijo v novo, v skalo vsekano grobnico ter privale kamen. Ko se še poslavljajo od Gospodove in svoje Matere, se pred njimi skalni grob odpre in telo blažene Device se dvigne v slepeči beloti in angeli jo neso proti nebesom. — To je kratka vsebina. Niso to svetopisemske resnice, ampak le pobožne legende, ki jih je ustvarila ljubezen prvih kristjanov do Matere božje in ki jih je Marijin častilec Zeyer ovil v krasno pesniško obleko. Citatelju teh legendic se prizori iz življenja Gospodovega in njegove matere vtisnejo še globlje in neizbrisneje v spomin. Članice Marijinih družb in Dekliških zvez! Vam je posvečena knjižica! Naročajte jo skupno! Če naročite 10 izvodov, dobite 1 povrh.

Proda se v Tinjah, okraj Velikovec, staro šol. poslopje z vrtoz vred. Hiša je pritrilna in krita z opeko. Dražba se vrši 16. maja t. l. ob 8. uri popoldne na licu mesta. Izključna cena je 80.000 K. Pod to ceno se ne proda. Poslopje, ki je pod cerkvijo, je posebno pripravno za trgovino. 343

Krajni šol. svet Tinje.

Modro (plavo) platno najbolje kakovosti je zdaj na prodaj pri Aloiziju Gnušček Maribor, Glavni trg, št. 6. 292

Prodaja konj. Od danes 8. maja naprej se vsak dan vrši pred gostilno Rapoc v Mariboru (Tržaška cesta) prodaja dobrih vprežnih in plemenitih konj, katerih eksport v Avstrijo je bil onemogočen. Kupci se prijavijo vabijo. 356

Galanterija, drobnarija, parfumerija, potne košare, plet. pohištvo, sprehajalne palice itd. na debelo in drobno 351

BALOH & ROSINA, MARIBOR, Grajski trg 3.

Izgubila se je na cesti Kamnici-Rošpah proti viačarji g. dr. Rapoca črna ženska jopca. Poštenu najditelja naj jo odda v Trdinovi ulici št. 16 proti dobri nagradi. 355

Veletrgovina Ludovik Kuharič Ormož

nudi svojo veliko zalogo vsakovrstnega modnega, manufakturnega blaga, platna itd. Nadalje priporoča vedno sveže špecerijsko blago, moko, olje. Nakup in prodaja poljedelskih pridelkov. Dobava vsakovrstne železnine, traverz, cementa, kakor tudi poljedelskih in drugih strojev. — Uvoz in izvoz vseh vrst rezanega in stavbenega lesa. — Lastna motorna žaga. Glavna zaloga delniškega (špiva)

RESTAVRACIJA „NARODNI DOM“ V MARIBORU

se najtopleje priporoča za obilen obisk

HINKO KOSIČ, RESTAVRATER

Gospodarska zadruga za Prekmurje, Murško polje in Slovenske gorice

prodaja razne manufakture za moške in ženske obleke, vseh vrst špecerije, čevlje, nsnje, deske, stavbeni les in poljedelske stroje.

Kupuje pšenico, žito, koruzo, ajdo, proso, oves, kože, sploh vse kmetske pridelke.

Posreduje pri nakupu večjih poljedelskih strojev, kakor parnih mlatilnic in motorjev

Pravico kupovati in prodajati zadrugi imajo samo člani. Novi člani se sprejemajo v zadružni pisarni v Gornji Radgoni in pri vseh podružnicah. Glavna trgovina in pisarna v Gornji Radgoni.

Podružnice: Gornja Radgona, Murska Sebota, Cankova, Dolnja Lendava, Radgona, Križevci pri Ljutomeru, Beltinci. 259

Hišno administracijo prevzame pri uradih vpeljani mlad pravdnik Cenj. ponudbe pod označbo: „HIŠNA UPRAVA“ na Anončno ekspedicijo JADRAN, Maribor. Gosposka ul. 44. 338

Hranilnica in posojilnica društva katoliških moistrov v Mariboru, Vetrinska ulica 20 obrestuje vloge po 4% in daje posojila proti poroštvu. Uraduje v ponedeljek in četrtek od 5.—7. ure pop.

RABIMO VSAKO MNOŽINO

hrušvega, češnjevega, javorjevega, bukovega in to žaganega ali še v celih kosih. PONUDBE NA: EDMUND MOSTER IN DRUG, ZAGREB

TVRDKA Rudolf NIEFERGAL

Koroška cesta 1 Maribor Koroška cesta 1

ima v zalogi različna platna za rjuhe fine chiffone, cefirje, posteljna pregrinjala, ženska spodnja krila, vse vrste etamina, blago za žalne obleke, negavice, narejeno perilo, gradl, za žimnice, kakor tudi obleke za dečke itd. Po najnižjih dnevnih cenah.

Planinka in Ruška Koča pri Sv. Arehu na Pohorju, 1250 m

Planinsko letovišče v krasni legi Mrzle in tople kopeli Oskrba od 1. maja do 15. oktobra Lepi izprehodi po gozdu Trikrat tedensko zveza s pošto Ruše ob kor. žel.

ZAVOD za ZAKLEPANJE in STRAŽENJE

hiš, skladišč, vrtov, javnih naprav, hlevov itd. se nahaja v rokah strokovnjaka, kateremu se lahko popolnoma zaupa. Zavod prevzame tudi straženje in zacarinjanje na kolodvoru ter spremitvo pošiljatev po železnici. Varnost z jamčena. Hišni lastniki, trgovci, obrtniki itd. pristopajte k temu zavodu, ker le na ta način je omogočena moderna reorganizacija tega zavoda. 244

Zavod za straženje in zaklepanje (Wach- und Schliessanstalt) Maribor Frankopanska ulica števil. 7.

Sv. Evangeliji in Dejanje apostolov

je knjiga, kakor je Slovenci dozdej še niso imeli. Obsega vse evangelije in dejanje apostolov z razlago. Oblika molitvenika lična. Vezava prikupljiva. Cena s poštnino vred K 6.90. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Slovenci! Sežite po znameniti knjigi!

Inserirajte v „Straži“!

osebne tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Mala naznanila

Razna! Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo. Viktor Glaser, lesna trgovina v Rušah pri Mariboru. 1796

URE vsake vrste se sprejmejo v popravilo. Postrežba točna. Cene zmerne Jan Ignacij, Maribor Glavna pošta, 2. nadstr., levo.

Kupi se! LES

rezan, tesan, okrogel, diva in oglje kupi v vsaki množini „SEVER“ društvo lesnih industrijalcev dravske doline MARIBOR, Aleksandrova cesta 45.

Proda se!

Proda se sobna kredenca za K 2.500 stara pliš otoman za K 1.200 Ferdinanda cesta 6, I., na levo, Maribor. 353

Suba svinjsko meso

en vagon prve kakovosti, čiste polovice brez glav in nog ima na prodaj od postaje Sisak 344

Stič in drug, Sisak Telefon 84.

Tomasović & Visković veletrgovina z vinom in zganjem Zagreb, Palmotičeva ul. 22

Telefon 12-18 Brzjavni: „Tomavis“

priporoča svoje bogato skladišče zajamčeno naravnih, izvrstnih, delmatinskih, hrvaških, srbskih in banatskih vin in prave bosanske slivovke. Naročbe v Zagreb, kakor tudi vse od zunaj se izvršujejo tako in z največjo natančnostjo. 352